

TOU
Ηλία Μεσσίνα

Οικολογική ισορροπία ανθρώπου και φύσης

Το καλοκαίρι έφτασε. Οι θερμοκρασίες ανέβηκαν. Η διαφυγή του καλοκαιριού ξεκίνησε. Τα πλοία φεύγουν γεμάτα. Επιβάτες αναζητούν λόγω θάλασσας και πουαί – τη θάλασσα την αγναντεύουν περιμένοντας στο λιμάνι του Πειραιά. Την πουαί, όμως; Ήγνωστο πού θα τη βρουν, διότι και στα νησιά που πηγαίνουν «μεταφέρεται» ο θόρυβος της Αθήνας με τα μπαράκια, τα μπχανάκια και όλων των ειδών την πικορύπανση.

“

...το νησί λειτουργεί σε μία ισορροπία που επιτρέπει αυτό που λέμε «ανθρώπινο περιβάλλον», δηλαδή, ένα περιβάλλον που σεβεται τον άνθρωπο. Διότι σεβεται τη φύση, την ιστορία και τον πολιτισμό του νησιού και επομένως και τον άνθρωπο που είναι αναπόσπαστο μέρος τους.»

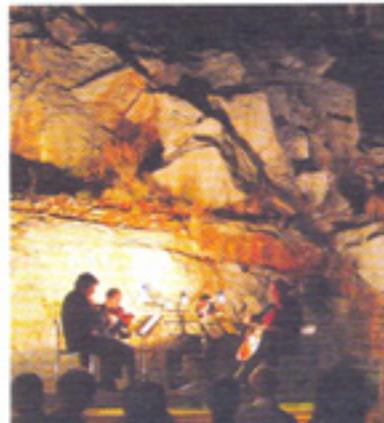
Φωτογραφίες:
Ηλίας Μεσσίνας

Hαγία είναι και φέτος μία από τα ίδια. Στους δρόμους γίνεται το αδιακάρπτο. Μέρος για στάθμευση; Χειρότερα και από το κέντρο της Αθήνας. Η πικορύπανση από τα μπχανάκια αφόρητη. Πού πάει λοιπόν κανείς για να αποδράσει από το θόρυβο και το χόρτο της Αγίας, χωρίς όμως να πρέπει να περάσει το πάνδενο με τα δρομολόγια των πλοίων; Πού μπορεί να βρει κανείς λόγω φύση, λόγω θάλασσα, λόγω πουαί και πρεμία, τώρα που η Αγία, με την ανοικοδόμηση και την άναρχη «ανάπτυξη» έχει χάσει; Την απάντηση τη βρίσκαμε στη γειτονική Ύδρα! Εκεί αγακαλύψαμε ένα μικρό παρδεισό. Ο μικρός αυτός παρδεισός ήσας να μην είναι τόσο παράδεισος για τους ντόπιους – μας είναι με παρόντο ότι δυσκολεύονται ακόμη και στα καθημερινά φώνια των αναγκαίων, αφού και τα ποδήλατα, ως τροχοφόρα, απαγορεύονται στο νησί (!). Όμως είναι παράδεισος για τους επισκέπτες, που αναμφίβαλα συντηρούν ένα μεγάλο μέρος της οικονομίας του νησιού.

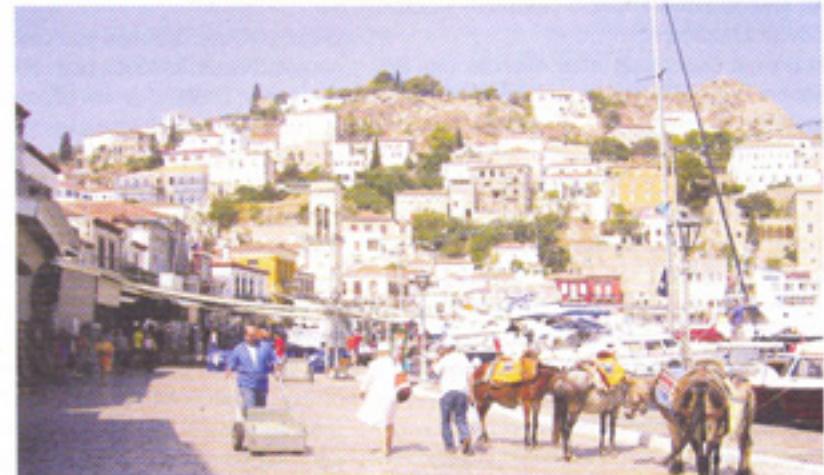
Η διαφορά είναι αισθητή από την πρώτη στιγμή. Δεν είναι τόσο οι πόντες που προστατεύουν τα τραπέζια στην πλατεία του ρολαγού από τον ήλιο. Δεν είναι τα φαρανάκια στο λιμάνι. Δεν είναι τα γαϊδουράκια που περιμένουν υπο-

μονετικά με τις καρότσες να εξυπηρετήσουν τον κόσμο. Δεν είναι η πανέμορφη αρχιτεκτονική, που ξεκουράζει το μάτι και την ψυχή με την ομοιομορφία της, την ιστορικότητα της, τα φυσικά υλικά της και τη μαστιχή της. Είναι δέλτα αυτά και πολλά άλλα.

Η πουαί του νησιού είναι μαγευτική. Ξερής την πικορύπανση, ακούγεται ο πίχος της θάλασσας, των καΐκιών και ο πίχος που κάνουν τα πέταλα πάνω στα καλυτερίμα. Όλα αυτά φέρνουν πίσω μνήμες από μέρη και εποχές

Το «Νέο Ελληνικό Κουαρτέτο» στη βεράντα του Ιστορικού Αρχείου Μουσείου Ύδρας, κάτια από τα φωτογραφημένα βράκα και τα παλιά νεακλασικά

Η Ύδρα «αρχόντιο του Σαρωνικού»: παράδειγμα προς μίμηση για πολλά τουριστικά – κακοποιημένα πάλι – μπάθη της Ελλάδας.

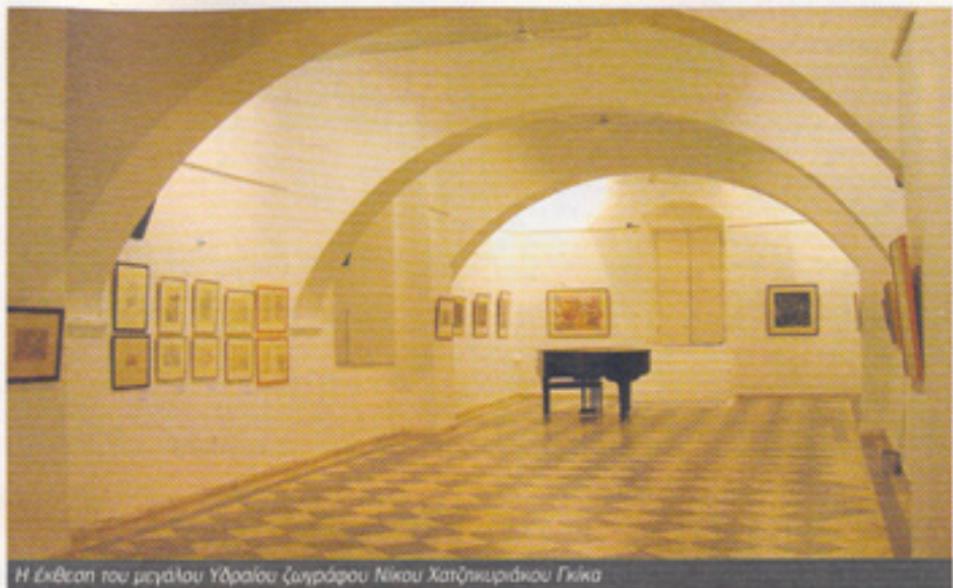
που έφυγαν. Είναι λίγο σα να πηγαίνεις πιο ώστε στο χρόνο σε ένα σύντομο ταξίδι μόλις δύο ώρες από την Αγία! Δίκαια που αποκαλούν «αρχόντιο του Σαρωνικού».

Εντούποις, η Ύδρα μοιάζει να είναι ένα ζωντανό νησί, τουλάχιστον το καλοκαίρι. Με πολιτιστική ζωή, θαρρώντες από δύο τον κόσμο και τουριστική κίνηση που θα ζήλευαν πολλά νησιά. Στο λιμάνι συναντήσαμε το φίλο Άλεξ Τζώνη, κοθητηρή στο Πανεπιστήμιο του Ντελφτ της Ολλανδίας, του οποίου οι «αποδράσεις» στην Ύδρα κάθε χρόνο, «γεννάνε» και από ένα βιβλίο. Βιβλία από αυτά που επιπρέζουν τη σκέψη των αρχιτεκτόνων και τη θεωρία της αρχιτεκτονικής ανά τον κόσμο.

Το βράδυ, στη φωταγωγυμένη Αίθουσα Τέκνης και Συνωσιλών «Μελίνα Μερκούρη» πεισκευτήκαμε έκθεση του μεγάλου Υδραιού ζωγράφου Νίκου Χατζηκυριάκου Γκίκα, με πολλά θέματα εμπνευσμένα από το ίδιο το νησί. Το ίδιο βράδυ, δίπλα ακριβώς, στη βεράντα του πανέμορφου Ιστορικού Αρχείου - Μουσείου Ύδρας, ακούσαμε το «Νέο Ελληνικό Κουαρτέτο» του Γιώργου Δεμερτζή, δημότη Χανδράκη. Χαράς Σειρά και

Απόστολου Χανδράκη, όπους γνωστούς από τις μουσικές βραδιές κάτω από τα πεύκα στην αυλή του Μουσείου του μεγάλου μας γιώπη Χρήστου Καπράλου στην Αγία. Κάποιος ίσως να ρωτήσει: Τι ακέσον έχουν όλα αυτά με την οικολογία; Αν θεωρήσουμε ότι στόχος της αειφορίας είναι η ισορροπία των οικοσυστημάτων και η ένταξη της δραστηριότητας του ανθρώπου στα οικοσυστήματα της φύσης με τέτοιο τρόπο ώστε να μη διαταρράσσει την ισορροπία αυτή, ή αν τη διαταρράσσει να το κάνει με τέτοιο τρόπο ώστε να επιτρέπει στη φύση τη δυνατότητά της να αυτο-διορθώνεται και να αυτο-θεραπεύεται, τότε η συνύπαρξη ανθρώπου, πολιτισμού και φύσης, είναι η αφετηρία της αειφορίας.

Η εμπειρία της Ύδρας γίνεται σαν ζωντανό παράδειγμα, μοναδικό για την Ελλάδα, όπου ο άνθρωπος εντάσσεται σε ένα οικοσυστήμα, διαφύλασσοντας το φυσικό, ιστορικό, και οικιατικό του περιβάλλον. Παρόλα τα κοθημερινά προβλήματα, κυρίως το καλοκαίρι και τις ουσιαστικές ελλείψεις σε υποδομές, όπως πχ. των αποριμμάτων, το νησί λειτουργεί σε μία ισορροπία που επιτρέπει

Η έκθεση του μεγάλου Υδραιού ζωγράφου Νίκου Χατζηκυριάνου Γκίκα

αυτό που λέμε «ανθρώπινο περιβάλλον», δηλαδή, ένα περιβάλλον που σέβεται τον ανθρώπο. Διότι σέβεται τη φύση, την ιστορία και τον πολιτισμό του νησιού και επομένως και τον ανθρώπο που είναι αναπόσπαστο μέρος τους.

Φυσικά, ακόμη και στην Ύδρα, υπάρχουν οι εξαιρέσεις και τις ζήσαμε και αυτές: Η «φιλοξενία-προκάτ», που προσφέρουν τα περιοστέρα τουριστικά καταλύματα της χώρας, είναι πλέον ο κανόνας ακόμη και στην Ύδρα (τι να έγινε άραγε η παραδοσιακή ελληνική φιλοξενία;).

Η Ύδρα μάς μάγεψε και μακάρι πι Αίγινα, με τις αποτυχημένες τουριστικές «αναπτύξεις» τύπου «Άγια Μαρίνα», να δει την Ύδρα σαν παράδειγμα. Η προστοσία του φυσικού, ιστορικού, πολιτιστικού και οικιστικού περιβάλλοντος είναι μία επένδυση με απόδοση σε βάθος χρόνου. Σε μία εποχή που δύλα γίνονται βιαστικά τοιμέντο, fast-food, rooms-to-

let, souvlaki και souvenirs, η αλία του διαχρονικού μόνο αιδάνεται. Όταν δλοι οι προορισμοί προτίμησης στην Ελλάδα κορεστούν από την υπερδύμηση και υπερεκμετάλλευση, όταν οι ξένοι «γευτούν» τον άνοστο, δύσμα και πανάκριβο πλέον «ελληνικό τουρισμό»-προκάτ (πού ο «μύθος» και πού η πραγματικότητα;) τότε θα εγκαταλείψουν την Ελλάδα, όπως εγκατέλειψαν την Άγια Μαρίνα και τόσα άλλα πρώην όμορφα μέρη της χώρας μας. Όχι όμως πριν παρασύρουν τους ντόπιους στην φευδαριθμού του γρήγορου κέρδους να κακοποιήσουν και να καταστρέψουν με τα ίδια τους τα χέρια τον τόπο που τους γέννησε και τους έβρεψε.

Τότε, η Ύδρα, και δλες οι ληγοστές Ύδρες της Ελλάδας, που κράπτουν την ομορφιά τους και την προστάπευσαν από την απλοτιά του γρήγορου κέρδους, συχνά με θυσία των κατοίκων τους, μόνο αυτές θα δικαιωθαύν. ●